

Innst. S. nr. 239

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget frå samferdselskomiteen

Dokument nr. 8:71 (2003-2004)

Innstilling frå samferdselskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen, Inga Marte Thorkildsen og Siri Hall Arnøy om likestilling i transportsektoren

Til Stortinget

SAMANDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Likestilling skal være et mål for samferdselspolitikken. Målet skal være et likestilt transportsystem, der transportsystemet er utformet etter både kvinners og menns transportbehov. Kvinner og menn skal gis samme mulighet til å påvirke transportsystemets utvikling, utforming og forvaltning og deres vurderinger skal veie like tungt."

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sigrun Eng, Bjørgulv Froyn, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Tor-Arne Strøm, frå Høgre, Anne Berit Andersen, Sverre J. Hoddevik, Hans Gjeisar Kjæstad og leiaren Petter Løvik, frå Framstegspartiet, Thore A. Nistad og Kenneth Svendsen, frå Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen og Heidi Sørensen, frå Kristeleg Folkeparti, Odd Holten og Jan Sahl, og frå Senterpartiet, Jorunn Ringstad, viser til fråsegn frå Samferdsels-

departementet ved statsråden datert 28. mai 2004 i saka. Fråsegna er lagt ved innstillinga.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet, seier seg samd i intensjonane i forslaget, og at det vil bli føreteke ein gjennomgang av transportpolitikkenes betydning for likestilling mellom kjønn. Fleirtalet er samd i dette, men vil peika på at desse vurderingane må skje løpande.

Fleirtalet vil utover dette vise til merknader og prioriteringar i samband med behandlinga av St.meld. nr. 24 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015, jf. Innst. S. nr. 240 (2003-2004).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at samferdselspolitikken ikke bare skal legge kjønnsrollene til grunn ved sine prioriteringer. I samfunnet er det mange utfordringer blant annet å legge til rette for handikappede og barn. Disse medlemmer viser derfor til sine forslag og merknader i Innst. S. nr. 240 (2003-2004) Nasjonal transportplan 2006-2015, hvor det er tatt hensyn til de forskjellige utfordringer befolkningen som helhet har.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

Dokument nr. 8:71 (2003-2004) - forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen, Inga Marte Thorkildsen og Siri Hall Arnøy om likestilling i transportsektoren - vert å leggje ved protokollen.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 8. juni 2004

Petter Løvik
leiar

Oddbjørg Ausdal Starrfelt
ordførar

Vedlegg

Brev frå Samferdselsdepartementet v/statsråden til samferdselskomiteen, dagsett 28. mai 2004

Dokument nr. 8:71 (2003-2004) Forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen, Inga Marte Thorkildsen og Sir Hall Arnøy om likestilling i transportsektoren.

Det vises til brev av 4.05.04, der det blir bedt om uttalelse til ovennevnte forslag.

Forslaget går både på at likestilling skal være et selvstendig mål for transportpolitikken, og på kvinners mulighet til å delta i utformingen av transportpolitikken.

Likestilt transportsystem

Det heter i forslaget at "Likestilling skal være et mål for samferdselspolitikken. Målet skal være et likestilt transportsystem, der transportsystemet er utformet etter både kvinners og menns transportbehov."

Likestilling mellom menn og kvinner er viktig på alle politikkområder. Jeg er enig i at likestillingsperspektivet også skal inngå i vurderingen av tiltak og prioriteringer i transportsektoren.

Utgangspunktet for utformingen av transportpolitikken er at den skal være et middel for å nå nasjonale mål knyttet til verdiskapning og velferd, næringsutvikling og regional utvikling. For å bidra til å nå disse overordnede målene er hovedmålet å utvikle et transportsystem med god framkommelighet, samtidig som hensyn til miljø og trafiksikkerhet ivaretas. Resultatene av en slik transportpolitikk kommer både menn og kvinner til gode.

Som det framgår av forslaget kan imidlertid menn og kvinner uttrykke ulike preferanser med hensyn på hvilke mål og hensyn de mener er viktige i transportpolitikken. Det vises til avsnittet til kvinners holdning til samferdsel, der det heter at "Undersøkelser tyder på at kvinner i større grad enn menn handler miljøvennlig, og er generelt mer opptatt av miljøvern og kollektive løsninger". Det er videre slik at kvinners og menns bruk av transportsystemet i dag er forskjellig. Årsaken til ulike preferanser gjenspeiler i hovedsak trolig generelle sosioøkonomiske ulikheter mellom menn og kvinner. Slik utjevning er et mål for den generelle likestillingspolitikken. Regjeringens transportpolitikk - slik den er utformet i Stortingsmeldingen om NTP - bidrar til å legge til rette for kvinners valg av mer miljøvennlige transportformer. Det er et viktig mål i NTP å legge til rette for mer miljøvennlig bytransport - med redusert bilavhengighet og økt kollektivtransport. Dette bidrar til renere miljø, bedre helse og god arealbruk - som er viktig for alle innbyggerne.

Det gjøres i NTP rede for hva som oppnås på viktige områder med den politikken Regjeringen trekker opp, jf. bl.a. kapittel 11 om virkningsberegninger. Det vil i praksis være svært krevende å utforme konkrete mål, med tilhørende indikatorer, for å måle virkningen av transportpolitikken på menns og kvinners transportbehov på de områder der disse behovene over tid ikke er sammenfallende.

I en vurdering av hvilke tiltak som bør settes inn er det heller ikke hensiktsmessig - og ofte ikke praktisk

mulig - å skille mellom menns og kvinners behov. Det er avgjørende å satse på de tiltakene som mest effektivt kan nå målene i transportpolitikken, herunder mål om et mer miljøvennlig transportsystem. For å styrke næringslivets konkurransevne har regjeringen i NTP derfor prioritert investeringer i transportkorridorer med kapasitetsproblemer og dårlig standard, samt et tilstrekkelig nivå på drift og vedlikehold. Tilsvarende vil regjeringen for å legge til rette for en mer miljøvennlig bytransport prioritere økt kapasitet for jernbanen, bedre framkommelighet for buss og trikk, og statlig belønning til byer som viser vilje til å vri lokal transport over til kollektivtransport.

Deltakelse i planlegging og beslutninger innenfor transportpolitikk

I forslaget heter det at "Kvinner og menn skal gis samme mulighet for å påvirke transportsystemets utvikling, utforming og forvaltning og deres vurderinger skal veie like tungt."

Flere kvinner i besluttede posisjoner er viktig for bredden i planarbeid og annet som har betydning for menns og kvinners hverdag. Arbeidet med å øke kvinneandelen gir resultater om enn i varierende grad i de ulike etatene. I forbindelse med prosjektet "Kvinne, kvalitet og kompetanse i staten", økte andelen kvinner i ledende stillinger i Samferdselsdepartementet med underliggende etater fra 10,6 pst. i 1997 til 16,7 pst. i 2002. Post- og teletilsynet, som er nevnt i dokumentet, hadde som mål å få 29 % kvinner i ledende stillinger i løpet av prosjektperioden, men kom vesentlig over dette og hadde 39,1 % kvinnelige ledere ved periodens slutt. Årsaken til dette antas å være at kompetansebehovet i denne virksomheten har dreiet fra tekniske fagområder til de juridiske, økonomiske og administrative områder, og at kvinner i større grad dermed har søkt seg til etaten.

Arbeidet med å øke kvinneandelen fortsetter, og i staten totalt er det fastsatt som nytt mål at andelen kvinner i ledende stillinger skal være minst 40 pst. innen 01.07.2006

Konklusjon

Jeg er enig i forslagstillernes intensjon. Der det er formålstjenlig skal også transportpolitikken bidra til likestilling mellom menn og kvinner. Den transportpolitikken som er trukket opp i NTP tilfredsstillende i stor grad både menns og kvinners transportbehov. Samtidig vil det være ytterst krevende å utforme et beslutningsystem der menns og kvinners eventuelt ulike krav til transportsystemet inngår som en indikator. Jeg ønsker derfor i forbindelse med forberedende arbeid til neste rullering av NTP å ta en gjennomgang av transportpolitikken betydning for likestilling mellom kjønn.

Det legges i hele transportsektoren vekt på å øke kvinners deltakelse i planlegging og beslutninger. Dette arbeidet skal fortsette med sikte på lik deltakelse.